

చై నులు ఇంకా చీకటి పడకుండానే
 గూడెం చేరేడు.

గూడెం మొగదల్లోనే నిలబడిపోయి
 అయిపోవచ్చిన చుట్టని చివరిసారిగా
 ఓ దమ్ములాగి వెనక్కి మురిక్కాలవ
 లోకి విసిరేసేడు.

అంతక్రితమే, ఇంకా సాయంత్రం
 నాలుగవకుండానే ఆ గూడెంలో పిడుగు
 పడింది. ఆ పిడుక్కి భూలోకమంతా
 కాకపోయినా, కనీసం ఆ వూరయినా
 కంపించిందో లేదో గాని గూడెం మటుకి
 తగలడిపోయింది.

అలా తగలడిన గూడెం ఇంకా చల్ల
 రనే లేదు.

చల్లారకుండానే చై నులు గూడెం
 చేరేడు.

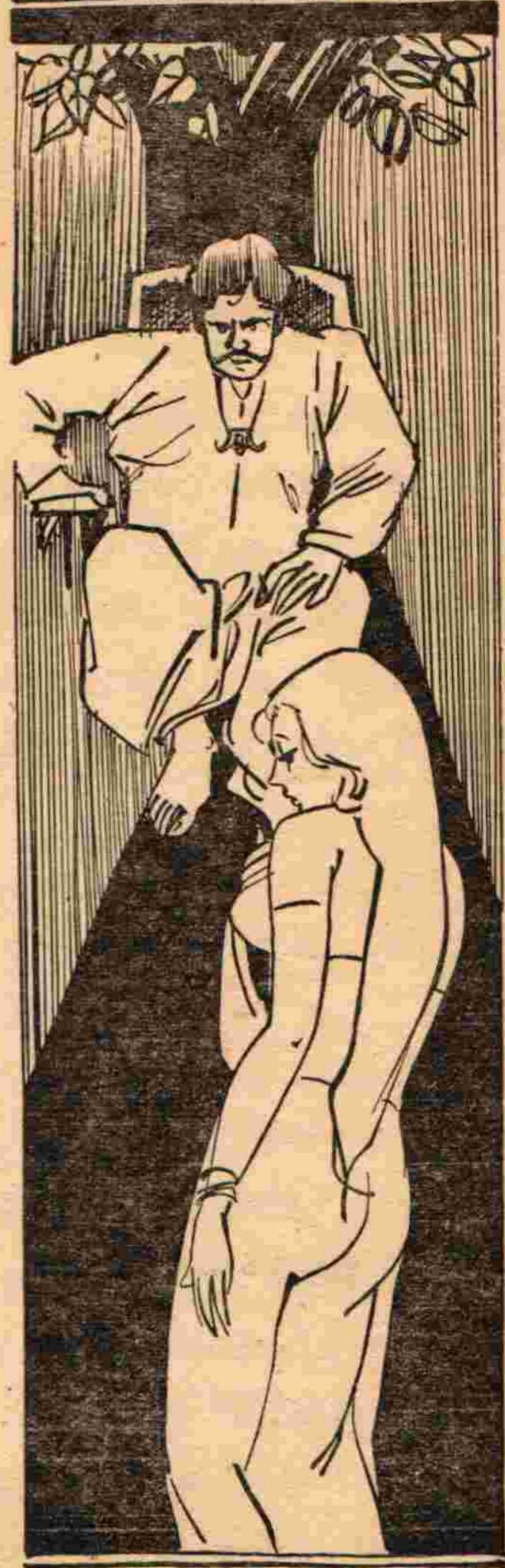
చై నులు వొచ్చేడన్న సంగతి నిమి
 షాలమీద ఆ గూడెంలో జనానికంతా
 తెలిసిపోయింది.

అంతవరకూ — గూడెం మొగదల
 వరకూ స్పీడుగా వొచ్చినట్టుగా కాకుండా
 వేగం తగ్గించి, మొహమ్మీదకు కాస్తంత
 గంభీరాన్ని పుడముకుని, కుడిచేతినున్న
 కడియాన్ని పైకి లాక్కుని గూడెంలోకి
 కదిలేడు.

పదడుగులు వేసి చింతకిందకు
 వచ్చేడోలేదో, "బాబూ! నై నులు
 బాబూ...నా కొంపారిపోనాది...నాపరువు
 మంట కలిసిపోనాది...నేను సచ్చిపోనాను
 బాబూ ... రచ్చించుబాబూ ... నన్ను

యు వ

స్వయం

చంద్ర

రచ్చించు. అంటూ సుడిగాలిలా దూసు
కొచ్చిన రాజమ్మ చెనులు ముందున్న
బురదకు ఆటువేపే నేలకంటుకు
పోయింది.

చెనులుకి కోపం రాలేదు...కాని
చిరాకుతో మొహంలోకి ముడుతలొచ్చి
నయి.

చెనులు అలా ఓ నిమిషం నిలబడి
విలబడనట్టుగానే, రాజమ్మ ఏడుపుని విసి
విననట్టుగానే ముందుక్కదిలేడు.

ఇందాక పడిన పిడుక్కి గుడిసెలో
జనమంతా ఇప్పుడు బయటికి వొచ్చి
గుంపులు గుంపులుగా నాయకునికి
స్వాగతమిచ్చే ప్రజల్లా మంచున్నారు.
గాని వాళ్ళలో ఉత్సాహంలేదు యముడికి
భయపడి ఒదిగి దారిస్తూన్న పాపుల్లా
గున్నారు.

చెనులు ఎక్కడా ఆగలేదు. చరచరా
నడిచివెళ్ళి గూడెం మధ్య రావిచెట్టు
కిందకు చేరేడు. చెట్టుకింద ఓ చెయి విరి
గిన కుర్చీవుంది దానికి ఎడంపక్క పది
అడుగుల దూరంలో అప్పిగాడూ, సూన్నా
రాయణా, లోగనాథం, పైడమ్మా,
కొండలూ చేతులు కట్టుకు నుంచున్నారు.

చెనులు ఏమీ మాట్లాడకుండానే వెళ్లి
మానంగా ఆ కుర్చీలో కూచున్నాడు.

చెనులు కూచోంగానే కూడబలు
క్కున్నట్టుగా చీమల్లా — ఇందాకంతా
గుడిసెల ముందు చేరిన జనం వొచ్చి

ఆర్థ చంద్రాకారంలో రావిచెట్టు కిందకు
చేరేరు.

చెనులు ఓసారి తలెత్తి చుట్టూ
చూసేడు.

ఎడంపక్క—మంత్రి, సేనాధిపతే,
అధికారులూ—

కుడిపక్కా, ఎదురుగా ప్రజలూ కని
పించేరు.

వెంటనే ఓసారి చిన్నగా దగ్గి మీసం
మెలేసి ఆ మొండి కుర్చీలో వెనక్కి
జేరగిలబడ్డాడు.

దూరంగా గుడిసెల వెనక అకాశం
నల్లబడుతూంది. అకాశం అంచుల్లో
మటుకు ఇంకా ఎరుపు, జరీ అంచులా
మండుతోంది.

చెట్టుమీద కాకుల అరుపులూ—

చెట్టుకింద చీమల శబ్దం—

చెనులోసారి తలతిప్పేడు.

ఆ చూపులకి చివర మళ్ళీ — అప్పి
గాడూ, సూన్నారాయణా, లోగనాథం,
పైడమ్మా.....

పైడమ్మ దగ్గర చూపాగిపోయింది.

శ్రీకృష్ణవరమాత్ముడి చూపులర్థం
చేసుకున్న గోపికలా, పైడమ్మ ఒక
డగు ముందుకువొచ్చి చిన్నగా
నవ్వింది.

పరమాత్ముల వారుకూడా నవ్వేరు.
నవ్విస్తే నవ్వి వెంటనే మూతిముడుచు
కుని గంభీరుడైపోయాడు.

పైడమ్మ వెంటనే అక్కణ్ణుంచి

కదిలి జనంలోంచి దారిచేసుకుని గుడిసెల వేపు వెళ్ళిపోయింది.

ఈ లోపునే ఎడంపక్క నుంచున్న సేనాధిపతి లోగనాథం వెళ్ళి మరో నిమిషానికల్లా ఓ గ్లాసులో నీళ్ళుతెచ్చి చెనులు కందించేడు.

గుక్కెడు నీళ్ళుతాగి మింగకుండా నోరు గడ గడలాడించి, తుపుక్కున పక్కకి ఊసేడు ఆ పక్కకి తిరగటంలో కొంచెంగా ముందుకి వంగటంలో చెనులు మెళ్ళో పులిగోళ్ళున్న బంగారు పతకం సూర్యుడి చివరి వెలుగుకి తళుక్కున మెరిసింది. చొక్కాలోంచిబయట పడ్డ ఆ పతకాన్ని అతి కేర్లెస్గా ఇంకోసారి అందరికీ కనిపించేలా వేళ్ళతో ఊపి నీళ్ళుతాగి గ్లాసుని లోక నాధానికందించేడు.

ఆరిపోయిన సూర్యుడు ముద్దయి పోయి బిళ్ళగా మారి చెనులు మెళ్ళో వేళ్ళాడుతున్నట్టు—చుట్టూవున్న జనం ప్లస్ మంత్రీ, సేనాధిపతి, అధికారులూ ...కళ్ళు ఇంతంత పెద్దవి చేసుకుని చూసేరు.

“చైమలీసారి పోలీసోళ్ళని కూడా కళ్ళకప్పి కనీసం రెండు బండ్లనిండ యినా సరుకుని కంపెనీకి సప్లయి చేసుంటా” డని మంత్రీ—

‘గురుదెక్కడో మాయచేసి, అందునా రెడిగారి కళ్ళుకూడా కప్పేసివుంటా’ డని సేనాధిపతి—

‘కష్టేఫలిః అన్నట్టు చెనులు బాబు చెషుదోడ్చి సంపాదించుకుంటున్నా,” డని ప్రజలూ—అనుకున్నారు.

చెనులుకి చిరాకేస్తోంది.

ప్రక్కన ఎప్పుడూ మురికితప్ప మరేమీ ప్రవహించని కాలవలో టైము వడివడిగా ప్రవహిస్తోంది.

చెట్టుకింద జనం ఎదురుచూపుల్లో కుతకుతలాడిపోతున్నారు.

ఆకాశం పూర్తిగా చీకటయిపోయింది.

అసలే రావిచెట్టు. మరింత చీకటిగా వుంది.

జనానికోమూల నందు చేసుకొని వైడమ్మ. రాజమ్మనీ దాని కూతురు సీతమ్మనీ తీసుకొచ్చింది.

రాజమ్మ వణుకుతోంది. గుండెల్లో పెనవేసుకున్న తాచుసాముల కదలికలా దుఃఖం మెలిదిరుగుతోంది. అది జనం మధ్యకి వస్తూనే, కండలేమీ మిగలక వేల్లాడుతున్న చేతుల్నెత్తి చెట్టుకింద చీకట్లో కలిసిపోయి చేయివిరిగిన కుర్చీలో కూర్చున్న పరమాత్ముడికి దణ్ణి వెట్టింది. అక్కడే విలబడిపోయింది.

వైడమ్మ సీతమ్మ నొదిలేసి మెల్లిగా తన స్థానం చేరుకుంది.

జనమంతా సీతమ్మకేసి చూడకుండా చెనులుకేసే చూస్తున్నారు.

ఈ లోపునెవడో పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు ఆ వచ్చినవాడు చేతిలో హరి కెన్ లాంతర్లో వచ్చేడు.

అంతవరకూ ఆ చెట్టుకింద వున్న
చీకటిపోయి, వొచ్చిన వెలుగు, మాసి
పోయినట్టుగా వుంది.

ఆ వెలుగులో_తనకెదురుగా బోసులో
మేకలానుంచున్న సీతమ్మని పరీక్షగా
చూసేడు చెనులు

దీపం వెలుగు సీతమ్మని తాకి దాని
గుడ్డలోంచి ప్రసరించక అక్కడే ఆగి
పోయింది. దాని వెనుకనున్న జనం
నీడలో కలిసిపోయారు.

సూన్నారాయణ చకచకాఅందరివేపూ
ట చూపుచూసి చెనులుకేసి 'ఇంక కాని
వ్యూచ్చు' నని తలూపేడు.

సీతాలు తలెత్తకుండానే కళ్ళచివర్ల
లోంచి చెనులుకేసి చూసింది.

ఆ గుడ్డివెలుగులో మొండికుర్చీలో
చింత మొద్దులా నల్లగా కనిపించేడు.

"రాజమ్మా! నువు కొంచెం ముందుకి
రాయే!" అన్నాడు చెనులు.

రాజమ్మ రెండడుగులు ముందుకు
వచ్చి పొర్లుకొచ్చిన దుఃఖాన్ని అపుకో
లేక రాగం సాగదీసింది. 'నా దేవుడోమ్
...నను కాపాడునాయనోమ్'... అని.

"సరే సరే! ముందు జరిగిందేదో
చెప్పు! అనక తీరి గ్గా ఏడుద్దుగాని"
అన్నాడు చెనులు చిరాగ్గా.

"ఇంకేటి సెప్పేదిబాబూ...నా దీపం
అరిపోనాది...నా పరువు మంటగలిచి
పోనాది. అదు...ఆ దొంగ నాయాలగాడు
...ఆ సచ్చినోడు బతికిపోనాడు

బాబూ...అణ్ణికూడా పలిపించుబాబూ
...నానేం సెప్పేది?...ఆ మాయలోద్దే
సెప్పమను బాబూ..." అంది రాజమ్మ.

చెనులు సీతమ్మకేసి ఒక్కక్షణం
చూసేడు.

తనకెదురుగా మోకాళ్ళవరకూ చాలీ
చాలని గుడ్డలో విరిగిన వీనస్లా తలొం
చుకొని వుందది.

దానికింకా ఈ లోకంలో మాయ
సంగతి తెలీని వయసు

సూన్నారాయణ చెనులు ముందు
కొచ్చి, "ఈళ్ళనడిగి ఏటీనాబం గురో...
ఎదవసొద ఏటీజరగదు గానీ...ఆ బాబుని
గూడా పిలవమంటే పిలుతా...నేపోతే
నను సెప్పమంటే సెప్తా" నన్నాడు.

చెనులు సరేనన్నట్టు తలూపేడు.

"సినరెడ్డిగారు నాలుగంటళేలప్పుడే
గూడేనికొచ్చినాడుట. లింగడు కనిపించి
అడిగితే_సినేమా హోలుదగ్గర వనుం
డదీ...లేబరు కావాలని సెప్పినాడంట.
ఈ బైముకెవరేనా దొరుకుతారా అనీ
అడిగినాడంట. అనేసి లింగడి జవాబిని
పించుకోకుండానే ఎళిపోయి రాజమ్మ
గుడిసె తలుపుతట్టినాడంట. 'రాజమ్మా'
అని పిలిసినాడంట. సీతమ్మ తలుపుతీస్తే
నవ్వుతూ లోపలికి ఎళిపోనాడంట. లింగడు
ఎనక్కి ఎళిపోనాడంట. పావుగంట తరు
వాత సొంతకింద కూకున్న లింగనికి రెడ్డి
బాబు ఆదరాబాదరా టాసుకేసి పోవటం
కనిపించినాడంట. ఇట్లా రెడ్డిబాబు బయి

నేనంటే
నీకెప్పుం
తనా
బావి?

లేదు!
నాకు
వేమమాలిని
ఇష్టం!!

ప్రభాకర్

టికి రావటం అట్టా రాజమ్మ గుడిసెలోకి
దూరటం ఒకే బయానికి జరిగినాదట.

“ఈ ముండ మరి నినరెడ్డిగారు సీత
మ్మని బలవంతంగా పెరిసినాడని సెప్పా
వుంది. మరి నీ నిర్ణయం కావాల. అయితే
అసలు ఇషయమేం దో ఆ రెడ్డిబాబుని
కూడా ఇసారిస్తే బాగుంటాది.” అని
గుక్కతిప్పకుండా చెప్పేడు సూన్నారా
యణ.

చెనులు రెండు క్షణాలు ఆలోచించి
“సరే చినరెడ్డిగార్ని ఇషయం తెలుసు
కుందాం” అని “రాజమ్మా—సూన్నారా
యణ చెప్పిందేగనా జరిగింది? ఆ రెడ్డి
బాబు నీ కూతుర్ని బలవంతంగా పెరిసినా
డనేగా నువు చేప్పేదీ!” అని రాజమ్మ
నడిగేడు.

“కాదు బాబూ ... బలవంతంకాదు
బాబూ... సాజాలు తోడేసినట్టు పెరిసి
నాడు బాబూ...” అంది రాజమ్మ మళ్ళీ
రాగాల్తో.

చెనులు కుర్చీలోంచి లేచి రెండు
సార్లు జనం మధ్య అటూయిటూ నిలు
వుగా నడిచి, సూన్నారాయణ దగ్గరికొచ్చి
“నువుబోయి రెడ్డిబాబుని పిలు రానంటా
డేమో—అయినెంత డబ్బున్నోరయినా
నాయెంకోసం రమ్మన్నారనిచెప్పు. ఇంకా
ఈ భూమ్మీద నాయెం, నీతి ఉన్నాయనీ,
దేవుడున్నాడనీ చెప్పు. రాకపోతే
బాగుండదనీ నిజం ఏంబో అయన్నే
అడగతానికి జనం నిలబడ్డారనీ చెప్పు.
ఎక్కు బేగెక్కు—ఉన్న పకాన లగెత్తు”
అని అందరికీ వినిపించేలా గంభీరంగా
పులిలా అన్నాడు.

“రైటో గురూ—” అని కదలబోయిన సూన్నారాయణ్ణి ఆపి బుజం మీద చెయ్యేసి— “జాగ్రత్త. రెడ్డిబాబుని రైర్యంగావుండమను. నిజాన్ని గుండెల్లో ఎట్టుకుని రమ్మను.” అని మెల్లిగా అన్నాడు.

జనం గుండెల్లో రైళ్ళు పరుగెడుతున్నాయి.

సూన్నారాయణ సైకిలేసుకుని టౌను కేసి బాజంలా దూసుకుపోయాడు.

చెనులు మళ్ళీ కుర్చీలో కూచుని, “పైడమ్మా! మీ అమ్మకెట్టుండాదే?” అని అడిగేడు.

“అంతంత లానే వుండాది. మనిషి సగమైపోనాది” అంది పైడమ్మ తల్లి చావుకు దగ్గరయిందన్న బాధ దానికళ్ళలో లేదు. వుండల్లా—చెనుల్లో గడిపి దాదాపు నెలవు తోందన్న బాధ. ఎప్పుడెప్పుడు చెనులు చేతుల్లో పడిపోదామన్న కోరికా వున్నాయి.

“బాగా సిక్కి పోయిందటే. పద సూసొద్దాం!” అంటూ లేచి పైడమ్మతో గుసగుసలాడుతూ దాని గుడిసె కేసి వెళ్ళాడు.

అప్పటికింకా ఎవరి గుడిసెలోనూ దీపం వెలగలేదు. గూడెమంతా చీకటిగా వుంది.

అందరూ రావిచెట్టుకిందకి తన తీర్పు కోసం చేరారు.

చెనులు ఓసారి వెనక్కు చూసి, పైడమ్మ భుజంమీద చెయ్యేసి గుడిసె లోకి చేరేడు.

* * *

గూడెం జనం మధ్య తను దిగంబరంగా నుంచున్నంత బాధగా వుంది సీతమ్మకి.

‘ఇంకేటి సూసుకుని బతకను?’ అనుకున్నది.

* * *

“గురూ గురూ! రెడ్డిబాబోచ్చినాడు.” అని తలుపు తట్టేడు అప్పిగాడు.

క్షణం తరువాత చెనులు పైడమ్మ గుడిసెలోంచి గబగబా బయటకువచ్చి సభకి చేరేడు.

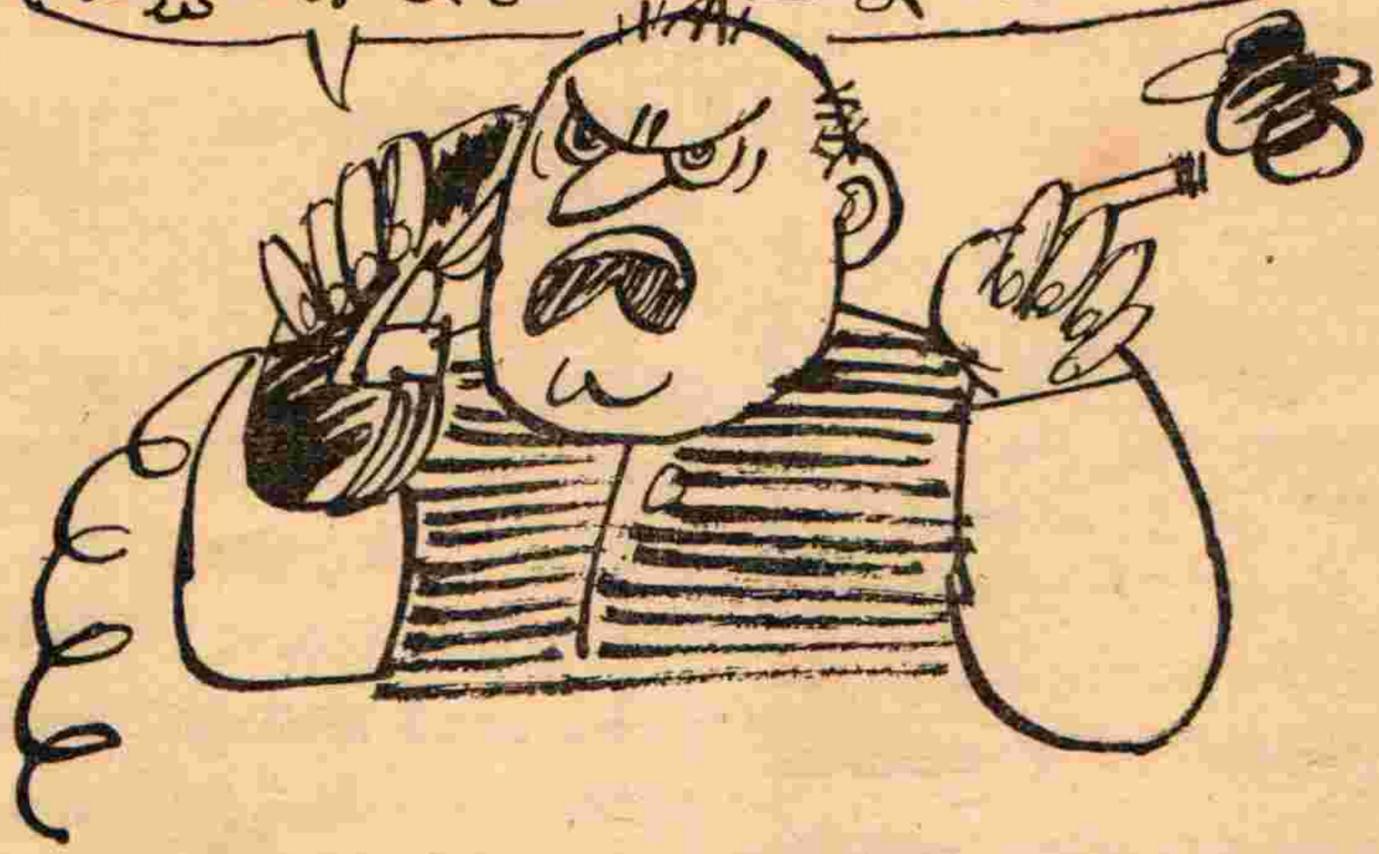
అక్కడ చినరెడ్డిగారు చేయినిరిగిన కుర్చీలో కూచుని సిగరెట్టుతాగుతూ వాది లిన పొగలోంచి సీతమ్మని చూస్తున్నాడు.

ఆతనికి ఆపొగలోంచి సీతమ్మ సారె గూడులో ఇరుక్కున్నట్లు కనిపిస్తోంది.

చెనులు ఓసారి గొంతుసవరించుకొని, అతిభీకరంగా పోజెట్టి “అయ్యా రెడ్డిబాబూ! మీరన్నాయంగా బలవంతంగా రాజమ్మ గుడిసెలోకి దూరి, దానికూతురు సీతమ్మని సెరిసినారని మీ మీద నేరం... మీరు నాయెంగా, దేవునిమీద అనేట్టి నిజెం చెప్పండవి మా గూడెం తరపున అడుగుతున్నా...” అని కాసేపాగేడు.

చినరెడ్డి కాగుతున్న సిగరెట్టువికిందకు విసిరి కోపం నటించేడు

అదికొడు ప్రధానమంత్రినాదా! ఏమిటో నాడవ?
 డిటారికి ఒకరోజునున్న పిల్లలు చెయ్యండి-
 లోదా రోజులన్నీ కడు చేసి కేంద్ర పాలనను
 పట్టండి!! ఇకలా చూస్తున్నాం !!

“ఇందులో మీకు కోపం రావాలిసిన మాటలేదు. మీరు దబ్బున్నోరు మేం లేనోళ్ళం. మాకు చెయ్యాడితేగాని కడుపు నిండదు. మీరు ప్రభువులు, మేం పేదోళ్ళం. మీరు బంగారం తినేవోళ్ళు మేం మట్టితినేవాళ్ళం. కాదనను. గాని మీరూ మనుషులే. మేమూ మనుషులమే. మీరూ మేమూ ఈ భూమ్మీద పుట్టినందుకు సమానంగా నాయెంగా బతకాలి ఏమంటారు?

“మేమేనాడయినా మీరుండే భవంతుల్లో వుండాలని కలలు గన్నామా? మీరు తినేతిండి తినాలని కోరుకున్నామా? మీ ఆదోళ్ళమీద కన్నేసామా? కనీసం మీ ఆదోళ్ళముందు తలలయినా ఎత్తామా?

లేదు గద. మరి మీరిట్లా మా గుడిసెల్లో కొచ్చి మాగుంటల్ని చెరిస్తే నాయం ఏది? దర్మమేది? చెప్పండి. మా గూడెంవోళ్ళ ముందు నిజం చెప్పండి” అని గుండెల్లో భయం బుసలుకొడుతున్నా పైకిమటుకు అతికోపంగా అన్నాడు.

చినరెడ్డి, “అన్యాయం చైనులూ. నువ్వన్నట్టుగానే మేమూ ఎప్పుడయినా మీ గుడిసెల్లో వుందామనుకున్నామా? మీతిండి తినాలనుకున్నామా. అసలు మీకూ మాకు పొత్తే ఏటి అంటా? అయితే ఆకళ్ళసంగతంటావా? మీ ఆదోళ్ళే మాఎనకాల పడతారని ఎవరికి తెలీదు. ఇప్పుడీ ముండ నేనే బలవంతంగా చెరి

చానని న్యాయెంకోసం కొలువు కొచ్చిందా? ఇంత నాటకం ఆడుతుందా? ఆడముంద. దానికే సిగురేకపోతే నాకే(విటి అంట? నిజం చెప్పమన్నావా? ఆయితే విను. ఇది మా సినేమా హాలుదగ్గరికి కూలీ కొచ్చినప్పట్నీంచి నాకు తెలుసు. దానికి మనసయి కబురు పంపితేనే వచ్చాను.

“మనసు లేనప్పుడు కట్టుకున్న మొగోడు మీద చెయ్యేస్తే కసురుకునే కాలం... ఆలాంటిది నేను బలవంతం చేస్తావుంటే ఒక్క అరుపయినా అరిచిందా? నిజంగా అది చెప్పిందే నిజమైతే ఎదురు తిరగదా? నలుగుర్నీ కేకేసి చావగొట్టించదా? ఏమిటి చెనులూ— ఇప్పుడు చెప్పమను దాన్ని?” అని విశ్వరూపం దార్చేడు చినరెడ్డి.

గూడెం జనం సబ్బులైపోయారు.

“బాబోమ్ ! ఈడు నాకే దెబ్బకొడు తున్నాడోమ్ ! దొంగసచ్చినోడు సచ్చిపోనూ ?” అని రాజమ్మ శివాలెత్తి పోయింది

సీతమ్మకి తలతిరిగి పోయింది. కళ్ళు బెల్లకమ్మినయి. అదురుతున్న గుండెని ఆపుకోలేక నేలమీద కూలబడిపోయింది. ‘అయితే ఆళ్ళ ఆడజనం అలాంటప్పుడు అరుస్తారు గా(వో(ను) నని అనుకుంది సీతమ్మ.

“సీతమ్మా... సీతమ్మా ! విన్నావా రెడ్డి బాబు మాట. నువ్వేటంటావు ?” అని చెనులడిగేడు.

సీతమ్మ ఏమీ మాట్లాడలేదు. రాజమ్మ బూతులు తిడుతున్నది. ఏడుపు లంకించు కుంది

చెనులు ఇంకోసారి, ‘సీతమ్మా ! తెమయి పోతావుంది. నువ్వేటయినా చెప్పావా ?’ అని అడిగేడు.

సీతమ్మ మెల్లిగా ‘ఏమీ లేద’ న్నట్టు తలాడించింది.

చినరెడ్డి కుర్చీలోంచి లేచి ఇంకో సిగరెట్టు వెలిగించుకుని చెనులు కేసి చూసి పెదాల్ని కదిలించకుండానే కళ్ళతోనే నవ్వి సైకిలెక్కి వెళ్ళిపోయేడు.

అక్కడున్న చెనులకి, మిగతా రెడ్డి తాలాకు జనానికి గుండెలమించి బరువు తీరిపోయింది. గుండెల్లో మంట తగ్గి పోయింది.

చెనులు వెంటనే సీరియస్ గా ముఖం పెట్టి— “నిజంగా చినరెడ్డి సీతమ్మని బలవంతంగా చెరిచివుంటే ఎదురు తిరిగి నలుగుర్నీ పిలవలేదంటే నిజంగానే అది మనసయ్యే ఆయన్ని పిలిపించుకునుండాలి. కాకపోతే మరి సీతమ్మ రెడ్డిగారన్నట్టు ఎందుకు అరవలేదూ ?— ఎందుకు నలుగుర్నీ పిలవలేదూ ?—”

“శ్రీకృష్ణపరమాత్ముడు ఏంచెప్పేడు? దుష్టశిక్షణకీ శిష్టరక్షణకీ గదా తను అవతారమెత్తుతాడని !

“అలాంటప్పుడు రెడ్డిబాబు చెప్పింది అబద్ధమని అనుకుంటే మరి సీతమ్మ చేసిందే(విటి? అన్యాయానికి, దౌర్జన్యా

వికీ ఎదురు తిరక్కపోవటం మరి మన తప్పేగదా?" అని నాలిక్కరుచుకుని, "అందువల్ల రెడ్డిబాబు చెప్పిందానికి సీతమ్మ జవాబు లేదు గనుక ఇంక కేసు లేదు" అని తన తీర్పుని ముగించేసి గబగబా అక్కణ్ణుంచి తన మనుషుల్లో వెళ్ళిపోయేడు.

రాజమ్మ ఏడుపుకి తిట్లకూడా జత కలిసినట్లు.

జనం ఒక్కొక్కళ్ళే అక్కణ్ణుంచి వెళ్ళిపోతున్నారు.

కాప్పేవటికి హరికెన్ లాంతరు కూడా లేని ఆచెట్టుకింద చీకట్లో సీతమ్మా, రాజమ్మా మటుకే మిగిలిపోయేరు.

గుండెల్లోకి వీరసం వాచ్చేదాకా రాజమ్మ తిడుతూనే వుంది. ఆయాసంతో రొప్పుతోంది.

సీతమ్మ మెల్లిగా తల్లి కేసి చూసింది. తన గుండెల్లో రెడ్డి, తల్లిగుండెల్లో చైనులూ బాకులు దిగేసినట్టు సీతమ్మ ఒక్కసారి ఊగిపోయింది.

* * *

రాత్రి రెండు గంటలవుతున్నది. ఆకాశంలోనూ, ఊళ్ళోనూ చీకటి వుంది.

ఆ గదిలో వెన్నెల ఎర్రగా వెలుగు తూంది.

ఆ వేళప్పుడు — ఆ వెన్నెల లాంటి ట్యూబ్ లైట్ల కాంతిలో సింహాసనం మీద చినరెడ్డిగారు విలాసంగా వాలుగాకూర్చువి

యు వ

వున్నారు. ఎదురుగా కు ర్చీ ల మీద చైనులూ, సూన్నారాయణా కూచును న్నారు. వాళ్ళప్పటికే స్వర్గానికి మైలు దూరంలో వున్నారు.

వాళ్ళకళ్ళకి రంభా ఊర్వకులు లీలగా కనిపిస్తున్నారు. ఇంద్రుడు మటుకు ఎదు రుగానే కళ్ళుమూసుకుని వున్నాడు.

వాళ్ళచుద్య పేబిల్ మీద రకరకాల మందులూ, వాటికి సరిపడా తిండిపదార్థాలూ చిందరవందరగా పడివున్నై.

చైనులుకీ, సూన్నారాయణకీ, కళ్ళు సగం మూసుకుపోయి వున్నై.

కళ్ళుమూసుకుని మత్తుని ఆనందిస్తున్న చినరెడ్డి ఉన్నట్టుండి కి సు క్కు న నవ్వేడు.

చైనులూ, సూన్నారాయణా ఉలిక్కి పడితేరుకుని, "రెడ్డిగారెందుకో నవ్వేరు" అన్నారు ఒకేసారి.

"ఎమీలేదు. ముందుగా వొచ్చి ఈ సూన్నారాయణగారు చెప్పకపోతే, ఒరే చైనులూ — నువ్వక్కడ మాట్లాడిన మాటలకి నీ తలకాయ ఈపాటికెక్క దుండేదోననీ"... అన్నాడు రెడ్డి.

"చిత్తం చిత్తం" అన్నారు ఇద్దరూ.

మొత్తానికి భలే తెలివైనవాడివిరా చైనులూ" అన్నాడు మళ్ళీ చినరెడ్డి.

"ఏదో తమదయ, నేను కూడా ఇంకా ఆ గూడెంలోనే వుండిపోతే నెనూ వాళ్ళ లాగే వుండేవోణి. ఏదో తమదయవల్ల మొదట్లో పెట్టుకున్న సైకిలుషాపూ-తరు

వాత్తరవాతపెదరెడ్డిగరిచల్లనిచూపులవల్ల
కంపెనీలకి సాగా సరఫరా మొవలెట్ట
బట్టేగదా ఈ మాత్రం తెలివైనా వొచ్చి
నాది అని చెనులు అతి వినయంగా
చేతులు నలుపుకుంటూ ఆన్నాడు.

రెడ్డిగారు 'ఊ!' కొట్టి మళ్ళీ నిద్ర
లోకి జారుకున్నారు.

"అయినా రెడ్డిగారు..మీకో గమ్మత్తు
చెప్పనాండీ..." అన్నాడు చెనులు.

కళ్ళుతెరిచిన రెడ్డిగారు ఏమిటన్నట్టు
చూసేరు.

"మా వాళ్ళని కాదని గూడెం వొది
లేసి దూరంగా మీలో కలిసిపోయి ఏదో
నాలుగు రాళ్ళు సంపాదించుకొని ఏ ఏడా
దికోరెండేళ్ళకోతప్పగూడెంవెళ్ళనినామీద
వాళ్ళకెంత నమ్మకమనీ! గూడెంలో ఏ
తగువొచ్చినా తీర్చుకి నన్నే పిలుస్తా
రండీ! అదీ తమాషా! నా మీద వాళ్ళకా
నమ్మకమే లేకపోతే, నన్ను వాళ్ళ మని
షినే కాదనుకుంటే ఇవాళ్లి కథ ఇంకోలా
వుండదా?" అన్నాడు చెనులు.

చినరెడ్డి ఓసారి ఉలిక్కిపడి తర్వాత
భయంకరంగా నవ్వి, "అయినా వాళ్ళు
నిన్ను వొదులుకున్నా, నువు వాళ్ళని
వొదలేవుగా. లేకపోతే, ఒరేమ్మ చెనులూ
నువు దాన్ని, ఆ పైడమ్మని వొదల
గలవా?" అన్నాడు.

చెనులు ఏమీమాట్లాడకుండా 'చిత్రం'
అని పూరుకున్నాడు.

గోడగడియారం నిజం అన్నట్టుగా
రెండు గంటలు కొట్టింది.

"ఇంకలేదామా, నిద్రొస్తున్నది" అని
చినరెడ్డి లేచేడు.

"అలాగే" అని జేబులోంచి రూపా
యల కట్టతీసి అందులోంచి పది రూపా
యలుతీసి సూన్నారాయణ చేతికిచ్చేడు
చెనులు.

"వుంటామండీ" అని ఆ యిద్దరూ
సెలవు తీసుకుని బయటికి చీకట్లోకి నడి
చేరు. ఆ వీధి చివరి వరకూ వొచ్చి,
సూన్నారాయణ చెనులు దగ్గర సెలవు
తీసుకునిగూడెంవెళ్ళే మట్టిరోడ్డునెక్కేడు.
చెనులు ఇంటికి బయల్దేరేడు. టాన్లో
ఎక్కడా వెలుగులేదు. వీధి దీపాలు
వెలగటంలేదు.

కళ్ళుమూస్తూ తెరుస్తూ యిలుచేరుకుని
తలుపు తట్టబోయి 'అమ్మో' అని అరి
చేడు.

చెనులు ప్రాణాలు బద్దలైన తల
లోంచి కొంచెంకొంచెంగా బయటికి
వస్తూంటే, మత్తొదిలిన కళ్ళకి చీకట్లో
కలిసిపోతూ సీతమ్మ కనిపించింది.

"సీతమ్మా నువ్వా?" అన్నాడు నీర
సంగా.

"నానే సైనులుబాబూ! నానే! ఇందాక
నీ తీరుపు బాగుండాది. నానిప్పుడే కళ్ళు
తెరిసినానుబాబూ! నీ న్యాయం, నాకిప్పుడే
అర్థమయినాది బాబూ" అంది సీతమ్మ.

✱